

Dagmara Hajdys

"Bankowalność" samorządowych projektów partnerstwa publiczno-prywatnego

Ekonomiczne Problemy Usług nr 115, 99-111

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DAGMARA HAJDYS

Uniwersytet Łódzki

BANKOWALNOŚĆ SAMORZĄDOWYCH PROJEKTÓW PARTNERSTWA PUBLICZNO-PRYWATNEGO

Streszczenie

Rozwój rynku partnerstwa publiczno-prywatnego w Polsce uzależniony jest w znacznej mierze od dostępu podmiotów prywatnych do kapitału zwrotnego. Zapewnienie *bankowalności* projektu partnerstwa publiczno-prywatnego leży po stronie partnera prywatnego. *Bankowalność* projektów PPP możliwa jest tylko wówczas, gdy konstrukcja projektu spełnia warunki umożliwiające bankowi wydanie pozytywnej decyzji kredytowej.

W tym celu postuluje się, aby podmiot publiczny stworzył warunki, w których już na wstępnych etapach prac nad projektem PPP aktywnie uczestniczyłby przedstawiciel banku. Jego udział pozwoli na optymalne opracowanie struktury finansowej projektu, która zapewni pozytywną decyzję banku co do umowy kredytowej. Tym samym projekt PPP będzie bankowalny – zamknięty finansowo. Celem opracowania jest wskazanie uwarunkowań sprzyjających zapewnieniu przez bank finansowego zamknięcia (*bankowalności*) przedsięwzięć inwestycyjnych realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

Słowa kluczowe: partnerstwo publiczno-prywatne, projekt, inwestycja, bankowalność, bank

Wprowadzenie

Instytucja partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP) od kilku lat jest w Polsce przedmiotem szczególnego zainteresowania podmiotów z sektora publicznego, w tym jednostek samorządu terytorialnego oraz prywatnych przedsiębiorców. Współczesny rozwój systemów finansowych, jak również niedostateczność publicznych środków finansowych w stosunku do potrzeb oraz wzrastający poziom zadłużenia sektora publicznego pociąga za sobą konieczność poszukiwania nowych form zaspokajania potrzeb publicznych. Jednym z rozwiązań może być szeroko w ostatnich latach propagowane partnerstwo publiczno-prywatne. Stopień zastosowania formuły PPP warunkują aspekty prawne i finansowe.

Od lutego 2009 roku w Polsce obowiązują dwa akty prawne regulujące problematykę zawierania umów partnerstwa publiczno-prywatnego. Są nimi: ustawa z dnia 19 grudnia 2008 roku o partnerstwie publiczno-prywatnym¹, która zastąpiła wcześniejszą z 2005 roku² oraz ustawa z dnia 9 stycznia 2009 roku o koncesji na roboty budowlane lub usługi³. Oba akty doprowadziły do stworzenia w Polsce środowiska prawnego umożliwiającego realizację projektów publicznych we współpracy z sektorem prywatnym.

Partnerstwo publiczno-prywatne rozumiane jest jako „porozumienie między dwoma lub więcej stronami, które współpracują na rzecz osiągnięcia wspólnego celu. Partnerzy mają wspólne prawa i wspólne obowiązki. Wymaga woli współpracy wszystkich zaangażowanych stron i opiera się na pisemnej umowie”⁴.

Sektor bankowy stanowi jeden z istotnych podmiotów rynku partnerstwa publiczno-prywatnego, ponieważ dysponuje kapitałem umożliwiającym finansowanie tego typu przedsięwzięcia. W formule PPP to partner prywatny jest zwykle odpowiedzialny za zapewnienie finansowania przedsięwzięcia, którego wartość opiewa na znaczne kwoty, nierzadko przewyższające jego możliwości

¹ Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 roku o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz.U. 2009, nr 19, poz. 100 ze zm.).

² Ustawa z dnia 28 lipca 2005 roku o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz.U. 2005, nr 169, poz. 1420.).

³ Ustawa z dnia 9 stycznia 2009 roku o koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz.U. 2009, nr 19, poz. 101 ze zm.).

⁴ Definicja PPP zamieszczona na stronie platformy partnerstwa publiczno-prywatnego, www.ppp.gov.pl (5.06.2014).

finansowe. W związku z powyższym podmiot prywatny posiłkuje się kapitałem zwrotnym pozyskanym od instytucji finansowych. W praktyce warunki oferty finansowej, przygotowanej przez bank dla potencjalnego kredytobiorcy, są w dużym stopniu uzależnione od założeń projektu inwestycyjnego, które to w istotnym zakresie kształtuje podmiot publiczny, inicjator formuły PPP. Jeśli podmiot publiczny w trakcie tworzenia założeń projektowych nie uwzględni perspektywy udziału instytucji finansowej, to często mamy do czynienia z sytuacją, w której podmiot prywatny nie składa oferty PPP, gdyż nie jest w stanie uzyskać finansowania inwestycji ze strony banku.

Celem opracowania jest wskazanie uwarunkowań sprzyjających zapewnieniu przez bank finansowego zamknięcia (bankowości) przedsięwzięć inwestycyjnych realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego. Podstawową metodą badawczą zastosowaną w opracowaniu jest analiza opisowa oparta na analizie literatury i opracowań związanych z partnerstwem publiczno-prywatnym oraz wstępną oceną projektów inwestycyjnych w kontekście ich bankowości.

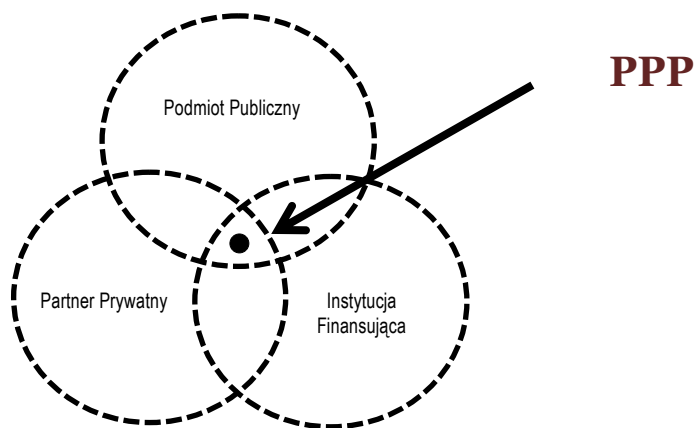
1. Pojęcie *bankowości* projektów PPP

Pojęcie *bankowość* jest nie do końca poprawnym językowo neologizmem, pochodzącym od angielskiego sformułowania *bankability*. Nie doczekało się ono jednak w terminologii polskiej bardziej poprawnego odpowiednika. Najczęściej odnoszone jest do finansowej akceptacji określonego działania, projektu inwestycyjnego.

W praktyce oznacza to taki stan projektu inwestycyjnego, który umożliwia podjęcie przez instytucję finansującą (bank) pozytywnej decyzji o przyznaniu finansowania na jego dalszy rozwój. Z tego punktu widzenia *bankowość* oznaczać będzie szeroko rozumiane bezpieczeństwo prawno-finansowe projektu, przekładające się na duże prawdopodobieństwo jego realizacji. Należy jednak pamiętać, iż z punktu widzenia instytucji finansujących, *bankowość* będzie odnosiła się również do szeregu innych zagadnień, warunkujących prawidłowy rozwój projektu (kwestie środowiskowe, techniczne, finansowe, społeczne itp.)⁵.

⁵ M. Szambelańczyk, *Prawna „bankowość” projektów wiatrowych*, „Czysta Energia” 2013, nr 2, www.cire.pl (20.05.2014).

Pojęcie *bankowalność* ściśle wiąże się z zagadnieniami związanymi z partnerstwem publiczno-prywatnym. O sukcesie projektu realizowanego w formule PPP w głównej mierze decyduje zetknięcie się oczekiwań kluczowych podmiotów biorących udział w przedsięwzięciu, tj. podmiotu publicznego, partnera prywatnego oraz instytucji finansującej (rys. 1).

Rys. 1. Współzależność podmiotów przedsięwzięcia PPP

Źródło: T. Sawicki, *Bankowalność projektów PPP a podział ryzyka pomiędzy strony transakcji PPP*, materiał konferencyjny BGK, s. 3.

Każdy z podmiotów uczestniczących w przedsięwzięciu PPP definiuje oczekiwania, które dotyczą m.in. modelu płatności, źródeł przychodów, alokacji i sposobów ograniczenia ryzyka, podziału zadań, kar i odszkodowań, struktury projektu, wzajemnych zależności pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w projekcie, parametrów projektu, zabezpieczenia finansowania dłużnego⁶.

Większość projektów partnerstwa publiczno-prywatnego nie jest finansowana przez partnera prywatnego z jego własnych zasobów finansowych, lecz kapitału pozyskanego od banków lub innych instytucji kredytowych. Konieczność pozyskania kapitału pożyczkowego na korzystnych dla pożyczkobiorcy warunkach łączy się z zapewnieniem *bankowalności* umowy PPP, tzn. osią-

⁶ J. Dziekański, *Analiza opcji finansowania. Co to znaczy „bankowalny” projekt PPP*, Materiał konferencyjny BGK, Katowice 2013, s. 6.

gnięcia takich warunków realizacji przedsięwzięcia, które pozwolą na pozyskanie kapitału z banku.

Bankowość umowy PPP łączy w sobie dwa aspekty: finansowy i prawny. Finansowy zmierza do pozyskania dłużnego kapitału od instytucji finansowej. Prawny to możliwość ustanowienia na rzecz instytucji finansującej zabezpieczenia np. w postaci cesji praw w zakresie strumienia przychodów, które w przyszłości ma generować przedsięwzięcie PPP⁷.

Bankowość projektów PPP uzależniona jest od czynników, które można sprowadzić do trzech zasadniczych grup:

- a) czynników związanych z projektem,
- b) czynników określających stabilność i pewność źródeł słaty finansowania,
- c) podziału ryzyka pomiędzy podmiotem publicznym a partnerem prywatnym.

Warunkiem udziału banku w przedsięwzięciach PPP jest odpowiednia alokacja ryzyka pomiędzy podmioty zaangażowane w jego realizację. W przedsięwzięciach PPP powszechnie obowiązuje zasada, że ryzyko transferuje się do tego podmiotu, który najlepiej poradzi sobie z jego zarządzaniem. W efekcie obowiązywania zasady finansowe skutki zmaterializowania się ryzyka ponosi ta strona, której zarządzanie ryzykiem zostało powierzone⁸.

Postawa banku zależy od poziomu ryzyka przyjętego przez poszczególnych partnerów. Im są one wyższe, tym kosztowniejsze staje się finansowanie projektu. W związku z tym stanowisko banku ma znaczący wpływ na żywotność ekonomiczną projektu⁹. Jeśli jedna ze stron nie jest w stanie sprostać komercjalizacji projektu, bank może odmówić kredytowania przedsięwzięcia. Co więcej, założenie, że jeden z partnerów (bank) może zapobiec realizacji projektu, jeśli jedna z zaangażowanych stron nie spełnia warunków komercyjnych projektu, jest jak najbardziej prawdziwe.

⁷ K. Marciniuk, M. Jakubaszek, M. Żak, *Kto zaczął, ten kończy*, „Wspólnota” 2012, nr 21–22, s. VII.

⁸ E.R. Yescombe, *Partnerstwo publiczno-prywatne. Zasady wdrażania i finansowania*, Oficyna a Wolters Kluwer business, Kraków 2008, s. 339.

⁹ B. Buraczewski, *Bankowość projektów*, materiał szkoleniowy, Saritor Group, s. 3.

2. Uwarunkowania zaangażowania się banków w projekty PPP jednostek samorządu terytorialnego

Strony umowy partnerstwa publiczno-prywatnego zainteresowane zamknięciem finansowym projektu powinny stworzyć odpowiednie warunki, które umożliwią zaangażowanie potencjalnych kredytodawców już na wczesnych etapach przygotowania projektu. Decydująca rola w tym przedmiocie przypisana została podmiotowi publicznemu, w szczególności jednostkom samorządu terytorialnego. Podmiot publiczny może zaproponować bankowi uczestnictwo w pracach nad projektem w dwóch zasadniczych formach:

- a) udział banków w tzw. testach rynkowych,
- b) dostarczenie przez bank usług doradczych.

Podstawą prawną konsultacji społecznych i testów rynkowych jest zasada działania samorządu terytorialnego pod względem legalności, gospodarności i rzetelności¹⁰. Wyrazem tej zasady jest dołożenie największej staranności w przygotowanie projektów inwestycyjnych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Test rynkowy to działanie przeprowadzane przez podmiot publiczny jeszcze przed rozpoczęciem postępowania na wybór partnera prywatnego. Czynności poglądowo-konsultacyjne skierowane są do podmiotów z branży, w której ma być uruchamiany projekt partnerstwa publiczno-prywatnego. Test polega na niezobowiązującym zaprezentowaniu planowanej struktury inwestycji, ramowych założeń umowy PPP oraz określeniu wstępnym, brzegowym warunków finansowania projektu. Celem testu jest zbadanie zainteresowania potencjalnych partnerów inwestycją. Na tym etapie wskazane jest zaproszenie banku w celu ustalenia możliwości zaangażowania go w proces tworzenia struktury finansowej danego projektu. Dzięki uczestnictwu banku w testach rynkowych podmiot publiczny może już na wstępnym etapie prac nad projektem otrzymać informację zwrotną odnośnie zasadności przyjętych kluczowych założeń inwestycji, które w przyszłości będą oceniane w kontekście wydania decyzji kredytowych¹¹.

¹⁰ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483).

¹¹ *Bankowalność projektów PPP. Podejście instytucji finansowych*, Departament Wsparcia Projektów Partnerstwa Publiczno-Prywatnego Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2013, s. 5.

Jednostki samorządu terytorialnego realizację projektów PPP ograniczają do inwestycji z zakresu użyteczności publicznej, jak drogi, szkoły, sieci wodociągowe, kanalizacyjne, obiekty sportowo-rekreacyjne, itp. Brak odpowiedniego przygotowania projektu może spowodować niezadowolenie społeczne, prowadzące do protestów, wystąpień itp. Z tego względu pożądane jest, aby podmiot publiczny przygotował i przeprowadził konsultacje społeczne zyskując akceptacje mieszkańców dla planowanej inwestycji¹² oraz przygotował analizy biorące pod uwagę wiele czynników wpływających na realizację inwestycji. Uwzględniając specyfikę projektów partnerstwa publiczno-prywatnego, szczególnej ocenie poddane powinny zostać zagadnienia związane z¹³:

- a) wyborem formuły realizacji inwestycji,
- b) uzasadnieniem prawnym, finansowym i ekonomicznym wyboru formuły realizacji inwestycji,
- c) określeniem potrzeb, które powinny zostać zaspokojone w wyniku realizacji inwestycji oraz wskazaniem, w jaki sposób PPP przyczyni się do ich zaspokojenia w najbardziej efektywny sposób.

W tym miejscu pojawia się miejsce dla banku jako instytucji doradczej. Działając w imieniu i na zlecenie podmiotu publicznego bank ma możliwość uczestniczenia w formułowaniu założeń finansowych dla inwestycji, uczestnicząc od samego początku w rozmowach z potencjalnymi partnerami prywatnymi. Wsparcie profesjonalnego doradcy finansowego może skutkować lepszym i szybszym sformułowaniem założeń projektu. W efekcie przełoży się to na obniżkę kosztów przygotowania projektu i skróci czas negocjacji¹⁴.

Bank, który zostaje zaproszony we wstępnej fazie przygotowań projektu PPP, ma za zadanie przeprowadzić odpowiednią analizę, która zapewni zamknięcie finansowe planowanego projektu. Do tego typu analiz najlepiej nadaje się wieloaspektowe badanie typu *due diligence*. Tłumacząc na język polski, *due diligence* oznacza badanie (dochodzenie) z należytą rzetelnością i starannością¹⁵. Ta należyta staranność musi wynikać z realizowanej inwestycji¹⁶.

¹² Por. D. Hajdys, *Uwarunkowania partnerstwa publiczno-prywatnego w finansowaniu inwestycji jednostek samorządu terytorialnego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2013, s. 211.

¹³ A. Kozłowska, *PPP krok po kroku. Podręcznik o partnerstwie publiczno-prywatnym*, Investment Support, Warszawa 2011, s. 67.

¹⁴ *Bankowalność projektów PPP...*, s. 5.

¹⁵ E. Mączyńska, *Due diligence w ocenie wartości przedsiębiorstw*, www.centrumwiedzy.edu.pl (5.06.2014).

W aspekcie umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym należyta staranność ma na celu przeprowadzenie dokładnych i wyczerpujących analiz nad przygotowywanym projektem.

Badanie *due diligence* jest analizą wieloaspektową konkretnego projektu inwestycyjnego. Może ona być przeprowadzana między innymi w aspektach: prawnym, ekonomicznym, finansowym, technicznym. Jej celem jest należyte i dogłębne zapoznanie się z sytuacją danego projektu inwestycyjnego, w ramach którego badane są m.in.¹⁷:

- a) podział ryzyk pomiędzy partnerów,
- b) otoczenie rynkowe projektu,
- c) potencjał i doświadczenie partnera prywatnego,
- d) planowany mechanizm wynagrodzenia partnera prywatnego,
- e) system kar i rozwiązywania sporów.

Zakres prac związany z przeprowadzeniem analizy zależy od szczegółowości i staranności w podejściu do oceny planowanego przedsięwzięcia. Podstawowym zadaniem takiego badania jest wnikliwa ocena ryzyka inwestycyjnego poszczególnych stron umowy PPP. Przeprowadzenie profesjonalnej analizy ryzyka wymaga nie tylko wysokich umiejętności analitycznych, ale także dobrej znajomości specyfiki projektu. Na podstawie *due diligence* formułowane są wnioski dotyczące przyszłej inwestycji, okresu jej realizacji, wpływu na sytuację inwestora oraz ponoszonego ryzyka z uwzględnieniem alternatywnych rozwiązań inwestycyjnych i ich skutków¹⁸.

Wyniki procesu oceny *due diligence* stanowią podstawę do podjęcia decyzji przez bank odnośnie do warunków, na jakich jest on skłonny dostarczyć finansowanie dla danego projektu partnerstwa publiczno-prywatnego. Jeśli decyzja taka podejmowana jest na potrzeby złożenia oferty przez partnera prywatnego, bank określa szczegółowo warunki i wymogi, od których uzależnia przyszłe finansowanie projektu PPP. W dalszej kolejności bank oczekuje zawarcia umowy o PPP, której finansowe aspekty potwierdzają założenia przedłożone przez bank. Ich uwzględnienie warunkuje zawarcie umowy kredytowej z podmiotem

¹⁶ Por. W. Fołtyn, *Analiza due diligence w integracji przedsiębiorstw*, Poltex, Warszawa 2005, s. 38.

¹⁷ *Bankowalność projektów PPP...*, s. 6.

¹⁸ Por. K. Brzozowska, *Due diligence jako źródło informacji w procesie podejmowania decyzji inwestycyjnych*, s. 19, www.wne.sggw.pl/czasopisma/pdf/EIOGZ_2011_nr91 (8.06.2014).

prywatnym, a tym samym doprowadza do zamknięcia finansowego projektu PPP (*bankowości* projektu PPP).

Podmiot publiczny może wyrazić zgodę na aktywny udział banku w dialogu konkurencyjnym po stronie partnera prywatnego. Uczestnictwo banku wraz z partnerem prywatnym stwarza warunki do przeprowadzenia analizy *due diligence* na etapie przygotowywania oferty i już wówczas pozwala formułować warunki i założenia realizacji projektu PPP, jakie zapewnią *bankowość* projektu. W sytuacji, gdy podmiot publiczny nie podejmie odpowiednich działań w kierunku zaangażowania banku na wstępnym etapie negocjacji, ryzyko rozminięcia się oczekiwań uczestników wzrasta. Brak gwarancji uzyskania kredytu przez partnera prywatnego prowadzi do wycofania się z negocjacji, w efekcie oferta nie zostaje złożona.

Gwarancja zamknięcia finansowego projektu PPP jest podstawową determinantą zawarcia umowy PPP i wdrożenia projektu.

3. Czynniki warunkujące *bankowość* projektów PPP

Przygotowanie i realizacja projektów PPP wymaga specjalistycznej wiedzy z wielu dziedzin. Interdyscyplinarny charakter PPP przejawia się w konieczności posiadania odpowiedniego know-how z zakresu prawa, ekonomii, finansów, aspektów technicznych i branżowych związanych z konkretnym przedsięwzięciem. Z uwagi na fakt, że jednostki samorządu terytorialnego nie posiadają wystarczającej wiedzy i doświadczenia w przygotowaniu projektów partnerstwa, niezbędne jest zaangażowanie doradców zewnętrznych.

Doradztwo w projektach PPP powinno mieć charakter kompleksowy. Optymalnym rozwiązaniem dla jednostek samorządu terytorialnego jest sytuacja, w której doradcy zrzeszeni są w konsorcjum współpracującym z jednostką samorządu terytorialnego. Wzmocnia to mechanizm koordynacji stanowisk ekspertów z różnych dziedzin. Najistotniejsza rola przypada doradcy finansowemu, który odpowiedzialny jest za zapewnienie zamknięcia finansowego przedsięwzięcia. Rola doradcy finansowego najczęściej przypada ekspertom bankowym odpowiedzialnym za finansowane projektów inwestycyjnych.

Po stronie podmiotu publicznego leży konieczność stworzenia takich warunków, aby umożliwić aktywny udział przedstawicielowi banku na każdym z kluczowych etapów przygotowania projektu, w szczególności podczas testów

rynkowych, dialogu z partnerem prywatnym oraz na etapie składania ofert. Na każdym z tych etapów dochodzi do kształtowania uwarunkowań prawno-ekonomicznych i technicznych realizacji przedsięwzięcia. Formułowanie założeń projektu bez udziału banku może skutkować brakiem akceptacji projektu przez bank, a w konsekwencji brakiem finansowania. W kontekście zapewnienia *bankowalności* projektów PPP postuluje się wypracowanie dobrych praktyk, które swym działaniem obejmowałyby: po pierwsze prawne zagwarantowanie udziału potencjalnych kredytodawców na każdym etapie przygotowywania projektu PPP oraz zaangażowanie profesjonalnych, doświadczonych doradców finansowych już na etapie testów rynkowych i konsultacji społecznych.

Przeprowadzone na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (aktualnie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju) badanie wśród przedstawicieli resortu związanego z projektami PPP oraz wybranymi bankami, które są aktywne w obszarze partnerstwa w Polsce, pozwoliły wskazać aspekty zniechęcające banki do podjęcia decyzji o finansowaniu projektu partnerstwa publiczno-prywatnego. Do najczęściej wskazywanych należały:

1. Przeniesienie przez podmiot publiczny zbyt dużej ilości ryzyk na partnera prywatnego. Przejęcie przez partnera prywatnego w wyniku negocjacji ryzyk związanych z projektem PPP nie zawsze oznacza taki jego rozkład, który z punktu widzenia banku jest do zaakceptowania, tym samym nie stwarza warunków do przygotowania atrakcyjnej oferty kredytowej.
2. Brak doświadczenia podmiotu prywatnego. Podmioty prywatne pragną często dywersyfikować przedmiot swojej działalności, tym samym deklarują wykonywanie zadań publicznych, co do realizacji których nie posiadają odpowiedniego przygotowania. Weryfikacja umiejętności w tym obszarze należy do doradców, którzy powinni być zaangażowani w formułowanie warunków dopuszczenia podmiotu prywatnego do negocjacji i tym samym w wybór partnera prywatnego.
3. Nadmiernie restrykcyjny system kar i potrażeń. Nadmiernie rozbudowany i restrykcyjny system kar powoduje, że partner prywatny zobowiązany jest uwzględnić go w projektach finansowych dla inwestycji. W konsekwencji zwiększa koszt projektu, tym samym czyniąc go mało atrakcyjnym. W rezultacie może to prowadzić do wycofania się partnera prywatnego.

4. Postrzeganie sektora finansującego przez partnera publicznego jako nieistotny element w procesie tworzenia projektu PPP. Przejawia się to w ograniczeniu możliwości aktywnego uczestnictwa przedstawiciela banku we wczesnych etapach procedury przygotowania projektu partnerstwa. Efektem takiego nieelastycznego podejścia strony publicznej jest brak ofert wykonawców ze względu na brak zapewnienia banku o finansowaniu projektu.

Analiza stanowiska przedstawicieli banków biorących udział w badaniu jednoznacznie pozwala stwierdzić, że za sukcesem projektu partnerstwa publiczno-prywatnego stoi zapewnienie jego *bankowości*. Ta zaś możliwa jest tylko w sytuacji, gdy banki od samego początku mają aktywny wpływ na kształtowanie optymalnej struktury finansowej projektu.

Podsumowanie

Rozwój rynku partnerstwa publiczno-prywatnego w Polsce w znacznej mierze uzależniony jest od zainteresowania podmiotów prywatnych realizacją zadań publicznych oraz dostępu do zwrotnych źródeł finansowania inwestycji. W projektach partnerstwa publiczno-prywatnego na partnerze prywatnym ciąży obowiązek zapewnienia środków finansowych niezbędnych do finansowania inwestycji. Podpisanie umowy o PPP bez zagwarantowania finansowania wiąże się z zamknięciem komercyjnym projektu i nie jest równoznaczne z jego realizacją. Dopiero zapewnienie zamknięcia finansowego, tzw. *bankowości* projektu PPP, warunkuje przejście projektu do fazy realizacji.

Zasadnicza rola w zapewnieniu *bankowości* projektów przypada bankom, których udział od wczesnych etapów prac jest postulowany. Udział przedstawicieli banków na etapie testów rynkowych, a następnie podczas negocjacji pomiędzy podmiotem publicznym a partnerem prywatnym, pozwala na kształtowanie takiej struktury finansowej projektu, która zapewnia podmiotowi prywatnemu dostęp do zwrotnych źródeł finansowania. W opinii przedstawicieli banków, współpraca pomiędzy potencjalnymi stronami umowy o PPP i instytucjami finansowymi stanowi jedną z determinant bankowości projektów partnerskich i będzie wpływała na rozwój i strukturę rynku partnerstwa publiczno-prywatnego w Polsce.

Literatura

- Bankowalność projektów PPP. Podejście instytucji finansowych*, Departament Wsparcia Projektów Partnerstwa Publiczno-Prywatnego Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2013.
- Brzozowska K., *Due diligence jako źródło informacji w procesie podejmowania decyzji inwestycyjnych*, www.wne.sggw.pl/czasopisma/pdf/EIOGZ_2011_nr91.
- Buraczewski B., *Bankowalność projektów*, materiał szkoleniowy, Saritor Group.
- Dziekański J., *Analiza opcji finansowania. Co to znaczy „bankowalny” projekt PPP*, Materiał konferencyjny BGK, Katowice 2013.
- Fołtyn W., *Analiza due diligence w integracji przedsiębiorstw*, Poltex, Warszawa 2005.
- Hajdys D., *Uwarunkowania partnerstwa publiczno- prywatnego w finansowaniu inwestycji jednostek samorządu terytorialnego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2013.
- Kozłowska A., *PPP krok po kroku. Podręcznik o partnerstwie publiczno- prywatnym*, Investment Support, Warszawa 2011.
- Marciniuk K., Jakubaszek M., Żak M., *Kto zaczął, ten kończy*, „Wspólnota” 2012, nr 21–22.
- Mączyńska E., *Due diligence w ocenie wartości przedsiębiorstw*, www.centrumwiedzy.edu.pl.
- Szambelańczyk M., *Prawna „bankowalność” projektów wiatrowych*, „Czysta Energia” 2013, nr 2, www.cire.pl.
- Yescombe E.R., *Partnerstwo publiczno- prywatne. Zasady wdrażania i finansowania*, Oficyna a Wolters Kluwer business, Kraków 2008.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483.).
- Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 roku o partnerstwie publiczno- prywatnym (Dz.U. 2009, nr 19, poz. 100 ze zm.).
- Ustawa z dnia 28 lipca 2005 roku o partnerstwie publiczno- prywatnym (Dz.U. 2005, nr 169, poz. 1420).
- Ustawa z dnia 9 stycznia 2009 roku o koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz.U. 2009, nr 19, poz. 101 ze zm.).

BANKABILITY OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP PROJECTS OF LOCAL GOVERNMENTS

Summary

The development of public-private partnership (PPP) in Poland is largely determined by the private organisations' access to repayable capital. The responsibility for making a PPP project bankable rests with the private partner. A PPP project is bankable when its design meets requirements that the bank considers necessary to be fulfilled to grant a loan.

To make sure that it is so, the public entity should set up work on a PPP project in such a way as to enable the participation of the bank representative early on. This approach allows working out the optimal financial structure of the project and thereby makes it acceptable for the bank. The purpose of the article is to indicate requirements that an investment project based on public-private partnership must meet to be bankable, i.e. to receive the necessary funding from the bank.

Keywords: public-private partnership, project, invest, bankability, bank

Translated by Dagmara Hajdys